

II JORNADA SALUT I DONES

Gènere i altres determinants de la salut

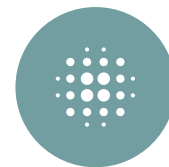

Son Espases
hospital universitari

DIVENDRES 12 DE NOVEMBRE DE 2021

Saló d'Actes de l'Hospital Universitari Son Espases

PRESENTACIÓ

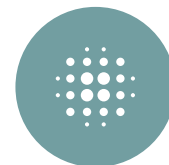
*"De totes les formes de desigualtat,
les injustícies en l'accés a la salut són les
més sorprenents i inhumanes"*

Martin Luter King Jr.

Determinants socials de la Salut...perquè determinen la salut. En el segle passat, es foren identificant factors que influïen en la salut de les persones tant o més que els elements biològics o genètics. Aquests eren els que, en general, el personal sanitari estava habituat a visualitzar en estudiar i tractar les malalties i les persones que les pateixen. Però la salut i les malalties no es distribueixen aleatòriament. Estan molt determinades per les condicions socials i econòmiques en les quals vivim. I aquestes condicions són majoritàriament injustes i evitables. La coneguda frase "per a la salut, és més important el codi postal que el codi genètic" és una representació gràfica d'aquests elements socials encara bastant desconeguts per als qui ens dedicam a la cura de la salut.

En àmbits acadèmics i professionals del treball social, de la infermeria i, molt tímidament, en la formació dels metges de família, la perspectiva de gènere i els determinants socials s'han anat situant com a elements rellevants. Però queda molt de camí perquè estiguin plenament integrants en l'abordatge de la salut i de la malaltia. El seu coneixement és, o hauria de ser, un factor fonamental en la nostra activitat professional. Com a elements transversals en totes les especialitats, en tots els processos. Alteracions infeccioses, cardiològiques, respiratòries, pediàtriques, ginecològiques i obstètriques seran abordades incompletament si el personal docent o clínic no els contempla. I entre ells, el determinant gènere, entès com el rol que la societat adjudica a homes o dones, és un dels més rellevants. Normes, funcions socials, recerca, apropament als processos patològics estan influenciats per l'absència o per la presència de la perspectiva de gènere.

Amb aquesta Jornada, l'Hospital Universitari Son Espases, des del seu departament de Formació Mèdica, vol acostar a l'àmbit hospitalari, en diàleg amb Atenció Primària i altres àrees sanitàries i acadèmiques, la reflexió, el coneixement d'aquests elements. Sense això, la nostra visió de les malalties i, sobretot, de les persones malaltes serà necessàriament incompleta i l'impacte dels nostres esforços per millorar la salut, deficient.

MATÍ

Divendres 12 de novembre de 2021

8.30h. Inauguració

María Antonia Font. Directora general de Salut Pública i Participació
Carmen Sanclemente. Directora Mèdica del HUSE
Margalida Gili. Vicedegana de la Facultat de Medicina de la Universitat de les Illes Balears

Introducció: Elena Jiménez. Miguel Reyero. Tutors de residents. Servei de Ginecologia. HUSE

DETERMINANTS SOCIALS DE LA SALUT

8.45 h. De què parlem quan parlem de determinants socials de la Salut

Joan Carles March. Institut d'Investigació Biosanitària de Granada. Professor de l'Escola Andalus de Salut Pública

9.05 h. La salut predeterminada: aquí i ara

Guillem Artigues. Infermer. Investigació translacional en salut pública i malalties d'alta prevalença. Coordinador del Programa Cribratge de Càncer de Còlon del Govern de les Illes Balears

9.25 h. Determinants socials i Covid 19. No plou igual per a tot el món

Joan Albert Pou. Metge internista. Secció de malalties infeccioses. HUSE

9.45 h. De la presó a l'hospital. Les persones privades de llibertat: els nostres pacients

Enrique Piriz. Metge de família. Metge del Centre Penitenciari de Palma

10.05 h. Salut i persones prostituïdes. Tots els determinants

Belén Matesanz. Infermera. Coordinadora de Metges del Món Balears
Rafael Campos. Ginecòleg. HUSLL. Junta Directiva de Metges del Món Illes Balears

10.25 h. Immigració com a determinant de la salut?

Luis A. Gimeno. Metge de família. Coordinador del Grup de Treball d'Inequitats en Salut de la SEMFiC

10.45 h. TAULA RODONA. Modera: Aina Mascaró. Psicòloga. Responsable de mediació cultural del Ibsalut

11.05 h. PAUSA

11.20 h. La pandèmia de l'obesitat, "estils de vida" o pobresa?

Antoni Aguiló. Catedràtic UIB. Investigador principal Salut Global y estilos de vida. IDISBA

11.40 h. Determinants socials a la infància. Atenció Primària i treball comunitari

Rosa Macipe. Pediatra. Coordinadora del Grup de Participació Comunitària i EPS. AraPAP

12.00 h. Salut infantil i determinants socials, sabem què està succeint?

Carme Vidal. Cap del Servei de Pediatria. HUSLL

12.20 h. Determinants socials i salut global en la formació sanitària

Atuk Iturregui. Farmacèutic i especialista en salut pública. Coordinador de Medicus Mundi Mediterranea
Berta Artigas. Infermera. Professora titular. Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia. UIB

12.40 h. TAULA RODONA. Modera: Rodolfo Moreno. Cap del Servei de Ginecologia i Obstetrícia. Hospital Can Misses

13.00 h. PAUSA DINAR

PROGRAMA

HORABAIXA

Divendres 12 de novembre de 2021

GÈNERE I SALUT

14.30 h. De què parlem quan parlem de gènere

Esperanza Bosch. Professora titular. Facultat de Psicologia. Directora de la Càtedra de Gènere. UIB

14.50 h. Gènere com a determinant de la salut

Clara Benedicto. Metgessa de Família. Màster en Estudis Interdisciplinaris de Gènere. Col·lectiu Silesia

15.10 h. El gènere com a determinant en l'abordatge de malalties cardíaques

Francisco Javier Rossello. Cardiòleg. HUSE. Professor associat. UIB. Investigador del Centre Nacional d'Investigacions Cardiovasculars
Caterina Lladó. Cardiòloga. Hospital de Manacor

15.30 h. Gènere i salut mental

Rosa Irene García Cabello. Psiquiatra. HUSE. Especialista en gènere i salut.

15.50 h. Violència obstètrica. Cercant acords i sinergies

Isabel Sampedro. Comare. HUSE. Presidenta de l'Associació de Comares de les Illes Balears
Carmen Reyero. Ginecòloga. HUSLL. Coordinadora Autònoma de Gènere i Salut

16.10 h. El biaix de gènere en la investigació sanitària

Marta González Freire. IDISBA. Investigadora Miguel Servet. Professora col·laboradora UIB

16.30 h. El gènere, determinant de salut imprescindible en les carreres sanitàries

Carme Vidal. Infermera. Especialista en gènere i salut. Professora associada. Facultat de Medicina. UIB. Observatori de Salut de les Dones. Ministeri de Sanitat
Margalida Gili. Catedràtica de Psicologia Social. Vicedegana de la Facultat de Medicina. UIB. Investigadora grup IUNICS

16.50 h. TAULA RODONA. Modera: Marta Font. Estudiant de medicina

17.10 h. CLAUSURA: Una precursora: Carme Valls i Llobet

Endocrinòloga. Investigadora. Presidenta del Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris (CAPS)
Entrevista: Aina Riera. Periodista

- Inscripció: Amb l'usuari "u" al Portal de Serveis al Personal (intranet.caib.es). Personal no CAIB: hse.formacio1@ssib.es
- Sol·licitada l'acreditació a la Comissió de Formació Continuada de les Professions Sanitàries de les Illes Balears
- Sala d'Actes de l'Hospital Universitari Son Espases, planta +1, mòdul L
- Lliurament d'acreditacions i firma d'entrada de les 8.00 a les 8.25 h
- Transmissió per videoconferència a l'Hospital Mateu Orfila, de Menorca; a l'Hospital Can Misses, d'Eivissa, i a l'Hospital de Formentera